

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง ยกเลิกและกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร :
การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร
ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๕ วรรคสอง และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบมติคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

๒. กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร มาตรฐานเลขที่ มกษ. 6403-2569 ขึ้นใหม่ ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

๓. บรรดาใบรับรองที่ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานได้ออกตามมาตรฐานสินค้าเกษตร : การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร มาตรฐานเลขที่ มกษ. 6403-2565 ที่ยังมีอายุอยู่ให้คงใช้ได้ต่อไปจนถึงวันที่กฎกระทรวงมีผลบังคับใช้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรสำหรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร ต้องเป็นไปตามมาตรฐานเลขที่ 6403-2569 ใช้บังคับเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

สุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรฐานสินค้าเกษตร

การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกร

1. ขอบข่าย

- 1.1 มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ กำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มสุกรตามที่กำหนด
นิยามไว้ในข้อ 2 ครอบคลุมองค์ประกอบฟาร์ม การจัดการฟาร์ม บุคลากร สุขภาพสัตว์
สวัสดิภาพสัตว์ สิ่งแวดล้อม และการบันทึกข้อมูล เพื่อให้ได้สุกรที่มีความเหมาะสม
ในการนำไปเลี้ยง หรือนำไปใช้เป็นอาหาร โดยคำนึงถึงความปลอดภัยด้านอาหาร สุขภาพสัตว์
สวัสดิภาพสัตว์ และสิ่งแวดล้อม
- 1.2 มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ ใช้กับฟาร์มที่เลี้ยงสุกรที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Sus scrofa* ทั้งที่เป็น
สุกรบ้านและสุกรป่า

2. นิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ มีดังต่อไปนี้

ฟาร์มสุกร (pig farm) หมายถึง สถานที่ประกอบการที่เลี้ยงสุกรพ่อแม่พันธุ์ สุกรอนุบาล
หรือสุกรขุน อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน

3. ข้อกำหนด

3.1 องค์ประกอบฟาร์ม

3.1.1 สถานที่ตั้ง

การเลือกสถานที่ตั้งเพื่อประกอบกิจการฟาร์มสุกรมีความสำคัญ ต้องคำนึงถึงการปนเปื้อน
ของอันตรายทางกายภาพ เคมี และชีวภาพจากสภาพแวดล้อม การคมนาคมที่สะดวก
และการมีแหล่งน้ำที่เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพ
และสวัสดิภาพสัตว์ สามารถขนส่งสุกร อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้สะดวก
และไม่เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้

- 3.1.1.1 ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของอันตรายทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ
เช่น โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรวมขยะ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของสุกรและคน รวมทั้ง
สวัสดิภาพสัตว์ หรือมีมาตรการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม

- 3.1.1.2 ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีเส้นทางคมนาคมที่สามารถขนส่งสุกร อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ
ได้สะดวก ไม่อยู่ในบริเวณที่น้ำท่วมขังได้

- 3.1.1.3 มีแหล่งน้ำที่สะอาดและใช้เพียงพอ

3.1.2 ผังและลักษณะฟาร์ม

การวางแผนผังฟาร์มและการจัดแบ่งพื้นที่ภายในฟาร์มอย่างเหมาะสม จะช่วยป้องกันการปนเปื้อน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพสัตว์ สวัสดิภาพสัตว์ และสิ่งแวดล้อม

3.1.2.1 มีพื้นที่ขนาดเพียงพอและเหมาะสมในการเลี้ยงสุกร ไม่หนาแน่นจนก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และสวัสดิภาพสัตว์

3.1.2.2 มีรั้วหรือแนวกันธรรมชาติที่สามารถควบคุมการเข้า-ออกของคนและป้องกันสัตว์อื่นจากภายนอกได้

3.1.2.3 มีการวางแผนผังฟาร์มสุกรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานอย่างถูกสุขลักษณะ กำหนดพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นสัดส่วน (เช่น พื้นที่เลี้ยงสัตว์ พื้นที่เก็บอาหารสัตว์ พื้นที่สำหรับแยกและรักษาสุกรป่วย พื้นที่รวบรวมขยะและมูล พื้นที่ทำลายซาก พื้นที่จำหน่ายสุกร) จัดแบ่งพื้นที่อาคารสำนักงาน และที่พักอาศัยเป็นสัดส่วนแยกจากบริเวณเลี้ยงสัตว์

3.1.2.4 มีมาตรการในการป้องกันสัตว์ต่าง ๆ เข้าสู่พื้นที่ส่วนการผลิต และมีการควบคุมการเข้า-ออกของคนผ่านทางช่องทางเข้า-ออกที่กำหนด เพื่อป้องกันการปนเปื้อนข้าม

3.1.3 โรงเรือน

โครงสร้างโรงเรือนที่แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีพื้นที่เพียงพอ และมีการจัดการให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงสุกร จะส่งผลดีต่อสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์

3.1.3.1 มีโครงสร้างแข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีการระบายอากาศที่ดี ง่ายต่อการทำความสะอาด และบำรุงรักษา

3.1.3.2 มีพื้นที่เพียงพอในการเลี้ยงสุกร และมีสภาพแวดล้อมภายในโรงเรือนเหมาะสมกับสายพันธุ์ ขนาด และอายุของสุกร

3.1.3.3 กรณีโรงเรือนปิดซึ่งมีการควบคุมสภาพแวดล้อม ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น การระบายอากาศ และแสงสว่าง ให้มีสัญญาณเตือน และมีมาตรการดำเนินการในกรณีอุปกรณ์อัตโนมัติไม่ทำงาน ไฟฟ้าดับหรือขัดข้อง

3.2 การจัดการฟาร์ม

3.2.1 คู่มือการจัดการฟาร์ม

คู่มือการจัดการฟาร์มสุกรที่มีรายละเอียดการปฏิบัติงานที่สำคัญของฟาร์มสุกร จะช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง และช่วยให้การจัดการฟาร์มสุกรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.1.1 มีคู่มือการจัดการฟาร์มที่แสดงรายละเอียดการปฏิบัติงานที่สำคัญภายในฟาร์ม ได้แก่

- 1) การเตรียมโรงเรือนก่อนนำสุกรเข้าเลี้ยง
- 2) การจัดการฟาร์ม

- 3) ระบบการเลี้ยงสุกร
- 4) การจัดการอาหารและน้ำสำหรับสุกร
- 5) การทำความสะอาดและบำรุงรักษาโรงเรือน และอุปกรณ์
- 6) การจัดการด้านสุขภาพสุกร
- 7) การควบคุมสัตว์พาหะ
- 8) การจัดการด้านสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม
- 9) การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์
- 10) การบันทึกข้อมูล

3.2.1.2 มีการจัดทำเอกสารสำหรับขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานที่สำคัญ

3.2.2 การจัดการอาหารและน้ำ

การจัดการให้สุกรได้รับอาหารและน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการ จะส่งผลดีต่อสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์

- 3.2.2.1 ใช้อาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเหมาะสมสำหรับการเลี้ยงสุกร ตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558
- 3.2.2.2 ห้ามใช้สารต้องห้ามตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558
- 3.2.2.3 การผสมยาลงในอาหารสัตว์ให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร แยกพื้นที่เก็บอาหารสัตว์ผสมยาออกจากพื้นที่เก็บอาหารทั่วไป และมีป้ายบ่งชี้
- 3.2.2.4 มีการตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์ทางกายภาพเบื้องต้น
- 3.2.2.5 จัดภาชนะและอุปกรณ์ให้อาหารเหมาะสมกับอายุ ขนาด และจำนวนของสุกร และจัดวางในตำแหน่งที่สุกรทุกตัวเข้าถึงอาหารได้
- 3.2.2.6 มีสถานที่เก็บอาหารสัตว์และวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่สะอาด ระบายอากาศดี สามารถป้องกันความชื้น เชื้อรา และสัตว์พาหะต่าง ๆ ได้ โดยแยกออกจากสถานที่เก็บเครื่องมือ อุปกรณ์ และสารเคมีเป็นพิษ
- 3.2.2.7 นำอาหารสัตว์ที่เก็บไว้ก่อนออกใช้ก่อน (first in - first out)
- 3.2.2.8 น้ำที่ใช้ในฟาร์มได้รับการป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งที่เป็นอันตราย หรือมีมาตรการในการปรับปรุงคุณภาพก่อนนำมาใช้
- 3.2.2.9 มีน้ำสะอาดให้สุกรกินได้อย่างทั่วถึง

3.2.3 การจัดการโรงเรือน อุปกรณ์ และการบำรุงรักษา

การจัดการโรงเรือน อุปกรณ์ ให้สะอาด เป็นการลดการสะสมของเชื้อก่อโรค และการบำรุงรักษาโรงเรือน อุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานจะช่วยให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัยต่อสุกรและบุคลากร

- 3.2.3.1 ทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์ให้ถูกสุขลักษณะ และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุกรและบุคลากร
- 3.2.3.2 นำมูลสัตว์ออกและทำความสะอาด ไม่ให้เกิดการหมักหมมภายในโรงเรือนและบริเวณรอบ ๆ
- 3.2.3.3 ภายหลังจากย้ายสุกรออกจากโรงเรือน ให้ทำความสะอาด ข่า เชื้อคอกและอุปกรณ์ และปิดพักไว้ก่อนนำสุกรรุ่นใหม่เข้าเลี้ยง ตามระยะเวลาที่กรมปศุสัตว์กำหนด
- 3.2.3.4 มีมาตรการควบคุมและกำจัดสัตว์พาหะที่เหมาะสม

3.3 บุคลากร

บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตามหน้าที่ความรับผิดชอบ มีสุขลักษณะส่วนบุคคล และสุขภาพดี จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสุกรได้รับการดูแล สุขภาพและสวัสดิภาพอย่างถูกต้อง

- 3.3.1 มีจำนวนบุคลากรเพียงพอ จัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงจำนวนสุกรที่เลี้ยง
- 3.3.2 บุคลากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน บุคลากรที่ทำหน้าที่เลี้ยงสุกร ต้องมีความรู้ โดยได้รับการฝึกอบรมหรือการฝึกอบรมในขณะที่ปฏิบัติงานในการเลี้ยงสุกร
- 3.3.3 มีสัตวแพทย์ที่มีใบรับรองเป็นสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกรจากกรมปศุสัตว์
- 3.3.4 บุคลากรมีสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ดี และได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี รวมถึงโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนที่สำคัญ
- 3.3.5 มีมาตรการป้องกันการปนเปื้อนเชื้อก่อโรคเข้าสู่ส่วนการผลิตผ่านทางบุคลากร เช่น การจัดเตรียมห้องอาบน้ำ เครื่องแต่งกายและรองเท้าสำหรับผู้ปฏิบัติงาน
- 3.3.6 บุคลากรที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อซึ่งอาจปนเปื้อนสู่ระบบการผลิต ห้ามเข้าปฏิบัติงานภายในส่วนโรงเรือนเลี้ยงสุกร

3.4 สุขภาพสัตว์

3.4.1 การป้องกันและควบคุมโรค

มาตรการป้องกันและควบคุมโรค เช่น ความปลอดภัยทางชีวภาพ การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 มีความสำคัญต่อสุขภาพของสุกร ช่วยให้สามารถป้องกันการแพร่กระจายและควบคุมเชื้อก่อโรคผ่านทางคน สัตว์ และยานพาหนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- 3.4.1.1 มีมาตรการความปลอดภัยทางชีวภาพในการป้องกันและควบคุมโรคอย่างเหมาะสม ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร
- 3.4.1.2 มีมาตรการป้องกันโรคที่อาจมากับสุกรรุ่นใหม่ที่น่าเข้าฟาร์ม

- 3.4.1.3 มีการป้องกันและควบคุมโรคที่มากับยานพาหนะ อุปกรณ์ และบุคคลก่อนเข้า-ออกฟาร์ม รวมถึงมีการจดบันทึกการผ่านเข้า-ออกฟาร์มที่สามารถตรวจสอบได้
- 3.4.1.4 มีโปรแกรมการสร้างภูมิคุ้มกันโรค รวมถึงการกักจัดพยาธิภายในและภายนอก ภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร
- 3.4.1.5 กรณีที่เกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาด ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และคำแนะนำของกรมปศุสัตว์

3.4.2 การบำบัดโรคสัตว์

การบำบัดโรคสัตว์จำเป็นต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร เพื่อให้สุกรได้รับการตรวจวินิจฉัย การรักษา การป้องกันการเกิดโรคอย่างถูกต้อง และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและสวัสดิภาพสัตว์ รวมทั้งไม่เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค

- 3.4.2.1 การบำบัดโรคสัตว์ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร โดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510
- 3.4.2.2 การใช้เข็มฉีดยาสุกร ต้องมีวิธีปฏิบัติงานในการป้องกันไม่ให้เข็มฉีดยาหักค้างในตัวสัตว์ และมีมาตรการแก้ไขในกรณีที่เกิดปัญหา

3.5 สวัสดิภาพสัตว์

การจัดการการเลี้ยงสุกรต้องคำนึงถึงหลักสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อให้สุกรสามารถแสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติ มีความเป็นอยู่ที่ดี และไม่เกิดความทุกข์ทรมาน

- 3.5.1 เลี้ยงหรือดูแลให้สุกรมีความเป็นอยู่ในสภาวะที่เหมาะสม มีสุขอนามัยที่ดี มีที่อยู่ อาหาร และน้ำอย่างเพียงพอ โดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
- 3.5.2 กรณีที่สุกรป่วย บาดเจ็บ หรือพิการ ซึ่งไม่สามารถรักษาให้หายได้ ให้ปฏิบัติอย่างเหมาะสมไม่ให้เกิดความทุกข์ทรมาน โดยการพิจารณาทำการุณยฆาตให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกรหรือบุคลากรที่ได้รับมอบหมายจากสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร

3.6 สิ่งแวดล้อม

การจัดการซาก ขยะ ของเสีย และน้ำเสียจากฟาร์มสุกรจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงต้องมีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง

- 3.6.1 จัดเก็บขยะมูลฝอยในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด นำไปกำจัดอย่างเหมาะสมและถูกสุขลักษณะ
- 3.6.2 มีวิธีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อและขยะอันตราย แยกจากขยะทั่วไป
- 3.6.3 กำจัดและทำลายซากสุกรด้วยวิธีที่เหมาะสม โดยอยู่ในดุลยพินิจของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มสุกร

3.6.4 มีระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อปรับปรุงคุณภาพของน้ำทิ้ง โดยน้ำทิ้งจากฟาร์มสุกรต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยการกำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร

3.6.5 มีการจัดการมูลสุกรและการป้องกันกลิ่นรบกวน

3.7 การบันทึกข้อมูล

การบันทึกและเก็บรักษาข้อมูลมีความสำคัญที่จะช่วยในการวิเคราะห์หาสาเหตุที่มาของปัญหาหรือข้อผิดพลาดในการจัดการ และตามสอบการทำงานในแต่ละขั้นตอนว่ามีความถูกต้องตามวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้

3.7.1 มีการบันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานในขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการฟาร์ม ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพสุกรและการควบคุมโรค การจัดการด้านการผลิต รวมถึงการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับตัวสุกร เช่น หมายเลข อายุ เพศ พันธุ์ ประวัติการผสมพันธุ์ การคลอด การได้รับวัคซีน และการรักษาพยาบาล
- 2) การจัดการอาหารและน้ำ เช่น แหล่งที่มาของอาหารและน้ำ การให้อาหารและน้ำ
- 3) การรับสุกรที่แสดงแหล่งที่มา
- 4) การจำหน่ายและกระจายสุกร
- 5) การเข้า-ออกของบุคคลและยานพาหนะ
- 6) การใช้สารเคมี ยาฆ่าเชื้อ หรือวัตถุอันตราย
- 7) การใช้วัคซีนและยาสัตว์ เช่น ใบสั่งยาสัตว์ ใบมอบหมายการใช้ยาสัตว์
- 8) ข้อมูลบุคลากร เช่น ประวัติบุคลากร ประวัติการฝึกอบรมหรือการถ่ายทอดความรู้ หน้าที่ความรับผิดชอบ และผลการตรวจสุขภาพประจำปี
- 9) บันทึกที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดน้ำเสีย

3.7.2 ให้เก็บรักษานบันทึกข้อมูลเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี